

NELJÄ JUMALAN LUOMAA MAAILMAA

Johanan Ben-Israel 5769 — יוהנן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 16.11.2008

JOHDANTO

Raamattu osoittaa selvästi, että Jumala loi neljä erilaista maailmaa. Ne eivät ole täysin toisistaan erillisiä eivätkä toisiaan poissulkevia, vaan päällekkäisiä ikään kuin eri tasoilla sijaitsevia maailmoja.

Juutalaisen tradition mukaan nämä neljä maailmaa ovat nimeltään **1. Atsilut** (אַצִּילוּת – *ʾaṣīlūt*) 'säteilyn maailma', **2. B^eria** (בְּרִיאָה – *bērīʾâ*) 'luomisen maailma', **3. Jetsira** (יְצִירָה – *jēṣīrâ*) 'muovaamisen maailma' ja **4. 'Asijja** (עֲשִׂיָּה – *ʿaṣijjâ*) 'tekemisen maailma'. Kolme viimeistä nimitystä tulevat seuraavien Raamatun jakeiden verbeistä: *B^eria* 1. Mooses 1:1 (בָּרָא – *bārâ* 'luoda'), *Jetsira* 1. Mooses 2:7 (יָצַר – *jāṣār* 'muovata'), 'Asijja 1. Mooses 3:21 (עָשָׂה – *ʿāśâ* 'tehdä') ja Raamatun jakeesta: **“Jokaisen, joka on Minun Nimessäni kutsuttu, Kunniakseni olen hänet luonut, olen muovannut hänet, ja tehnytkin hänet”** (Jesaja 43:7, suora käännös).

(Jesaja 43:7 hepreaksi) כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וְלִכְבוֹדִי בְּרִאֲתִי וְיִצְרֹתִי אֶפְעֵשֶׂתִיו :

1. אַצִּילוּת — SÄTEILYN MAAILMA

Jumala on ollut aina ja on olemassa aina ja ikuisesti. Tämän Jumalan ikuisen olemassaolon maailman nimitys hepreassa on *Atsilut* (אַצִּילוּת – *ʾaṣīlūt*) ja sen voisi kääntää suomeksi 'säteily' tai 'jumaluus'. Tähän säteilyn maailmaan ei ole millään luodulla pääsyä, se on yksin Jumalan ja vain Hänen Ykseytensä maailma.

2. בְּרִיאָה — LUOMISEN MAAILMA

Toinen maailma on Jumalan luomisen maailma. Sen nimitys *B^eria* (בְּרִיאָה – *bērīʾâ*) johdetaan Raamatun ensimmäisen jakeen verbistä 'luoda' (בָּרָא – *bārâ*). Tähän luomisen maailmaan kuuluu koko maailmankaikkeus: Jumalan valtaistuin ja taivaat, Jumalan sanansaattajat ja henkiolennot, galaksit, tähdet, muut taivaankappaleet, luomakunta, kasvit, eläimet, ja ihminen. Tämän maailman Jumala loi 'Alussa' eli 'Päässä' (רֵאשִׁית – *rēšît* 'alku', 'pää'), siis Ješuassa (1. Moos. 1:1, Sanl. 8:22-31, Joh. 1:1-3). *B^erian* luomisen yhteydessä (1. Moos. 1:1 – 2:3) Jumalasta käytetään Raamatussa nimitystä *Elohim* (אֱלֹהִים – *ʾēlōhîm*) 'Jumala', joka on monikollinen sana, mutta jonka yhteydessä verbi taipuu yksikössä. Tästä on poikkeuksena Raamatun alkulehdillä vain jae 1. Mooses 1:26, jossa seemiläisten kielten tapaan Jumala omassa repliikissään käyttää itsestään monikkomuotoa korostaen näin arvokkuuttaan ja suuruuttaan.

3. יְצִירָה — MUOVAAMISEN MAAILMA

Kolmas maailma käsittää ihmisen luomisen muovaamalla sekä kaikki muut henkiolennot mitä HERRA Jumala ympärilleen loi. *Jetsira* tulee jakeen 1. Mooses 2:7 verbin juuresta ‘muovata’ (יָצַר – *jāṣār*). HERRA Jumala muovasi ihmisen maan mullasta (עָפַר מִן־הָאָדָמָה – *‘āfār min-hā^adāmâ*) ja puhalsi hänen sieraimiinsa ‘elämän henkäyksen’ (נִשְׁמַת חַיִּים – *nišmát hajjîm*), jolloin ihmisestä tuli ‘elävä sielu’ (נֶפֶשׁ חַיָּה – *néfeš hajjâ*). Kuvaavaa on, että elämän henkäyksessä hepreankielen sana ‘elämä’ on monikossa ja näin se kuvaakin koko ihmiskuntaa.

Jetsiraa, muovaamisen maailmaa, edustaa ‘Edenin puutarha’ (גֶּן־עֵדֶן – *gan-‘ēden*), johon HERRA Jumala asetti ihmisen viljelemään ja varjelemaan sitä. Tässä maailmassa ihmisellä oli suora pääsy HERRAN Jumalan luo. Vain tässä yhteydessä Raamatussa (1. Moos. 2:4 – 3:24) Jumalasta käytetään joka kerta termiä ‘HERRA Jumala’ (יְהוָה אֱלֹהִים – *‘ādōnâj ‘ēlōhîm*), jossa ‘HERRA’ on Hänen Pyhä Nimensä (יְהוָה), jonka tilalla hepreankieleessä luetaan sana *Adonaj* (אֲדֹנָי – *‘ādōnâj*) ‘Herrani’. Muualla Raamatussa tämä nimitys ‘HERRA Jumala’ on rajoittunut vain yksittäisiin kertoihin.

Jetsirassa ihmisellä oli pukunaan ‘kirkkauden ruumis’ (hepreaksi אֹר – *‘ôr* ‘kirkkaus’), vaikka HERRA Jumala oli muovannut tämän maan mullasta.

4. עֲשִׂיָה — TEKEMISEN MAAILMA

Neljännän, fysikaalisen maailman, Jumala loi syntiinlankeemuksen jälkeen. ‘*Asijja*’ tulee jakeen 1. Mooses 3:21 verbistä ‘tehdä’ (עָשָׂה – *‘āśâ*), HERRA Jumala teki ihmisille puvut ‘*nahasta*’ (עֹר – *‘ôr*). Syntiinlankeemuksen seurauksena ihmiset menettivät pukunaan olleen kirkkauden ruumiin ja HERRA Jumala teki sen tilalle tämän katoavaisen nahkaan puetun ruumiin. Samalla HERRA Jumala karkotti ihmiset Edenin puutarhasta ja he joutuivat jättämään *Jetsiran*, muovaamisen maailman, ja siirtymään fysikaaliseen ‘*Asijjaan*, tekemisen maailmaan. Tästä eteen päin ‘*Asijjassa*’ (1. Moos. 4:1 alkaen) Jumalasta käytetään usein vain Hänen Pyhää Nimeään ‘HERRA’ (יְהוָה).

Juutalaisen tradition ja Uuden liiton Kirjoitusten mukaan ihminen saa uudelleen kirkkauden ruumiin tuhatvuotisessa maassa ja siirtyy uudelleen *Jetsiraan*. Tämä tarkoittaa sitä maailmaa, joka alkaa Ješuan saapumisesta Kuninkaana Öljymäelle. Silloin on ensimmäinen ylösnousemus ja silloin kaikki ne, joiden nimi on Karitsan elämäkirjassa, saavat uuden kirkkauden ruumiin: Herrassamme kuolleet pyhät nousevat ylös ensin ja sitten vielä elossa olevat uskovat temmataan yhdessä Ješuaa vastaan yläilmoihin (1. Tess. 4:13-18). Tämä suuri joukko laskeutuu Herramme kanssa Öljymäelle uusissa kirkkauden ruummiissaan. Tästä aiheesta olen kirjoittanut jo kirjoituksessa KATSAUS LOPUNAIKOJEN TAPAHTUMIIN RAAMATUN VALOSSA.

Nyt me elämme fysikaalisessa maailmassa, ‘*Asijjassa*. Koko luomakunta on alistettu syntiinlankeemuksen seurauksena ‘*Asijjan*’ valtaan (Room. 8:19-22). Uskossa kuolleet ovat päässeet jo *Jetsiraan* (Luuk. 23:43), vaikka heillä ei vielä ole uutta kirkkauden ruumista, näin he ikään kuin nukkuvat (Joh. 11:11, Matt. 9:24, Mark. 5:39, Luuk. 8:52), vaikka saavatkin olla Herran Ješuan kanssa (Joh. 13:36, Fil. 1:21-24).

SYNTIINLANKEEMUS

Jetsirassa Edenin puutarhassa ensimmäiset ihmiset Adam (אָדָם – *ʾādām* ‘maa’, ‘punainen’) ja Havva (חַוְוָה – *ḥawwâ* ‘elämän äiti’) olivat niin itse HERRAN Jumalan kuin kaikkien Jumalan luomien eläinten ja olentojenkin kanssa (1. Moos. 2:19-20, 3:8). He olivat alasti (עָרֹם, עָרוֹם – *ʿārûm*, *ʿārôm* ‘alaston’) eivätkä hävenneet toisiaan (1. Moos. 2:25), olihan heillä kirkkauden ruumis. Myös käärmeestä sanotaan, että se oli alasti (1. Moos. 3:1). Hebreankielessä sana ‘viekas’ (עָרוֹם – *ʿārûm*), on todellakin sama sana kuin ‘alasti’! Vihollinen tiesi, että käärmeikin oli ihmisen lailla alasti, otti käärmeen muodon ja tuli ihmisten luo yhtä alastomana kuin nämäkin olivat. Tänä päivänä mikään ei ole muuttunut! Kiusaus tulee aina inhimillisenä, viekkaasti juuri siltä samalta tasolta jossa kukin ihminen uskon kasvussa on. Näin kukaan ihminen ei voi olla kiusausten yläpuolella vaikka olisi uskovana kuinka kasvanut, koeteltu ja nöyrä tahansa (esim. Room. 7:14-24). Tämän vuoksi emme voi mitenkään mitata omaa tai toisten uskovien kasvun tasoa Herrassa. Jos näemme itsemme toisen yläpuolella, lankeemus on jo ovella (Gal. 6:1).

Jetsirassa Adamilla ja Havvalla oli kirkkauden ruumis (hepreaksi אֹר – *ʾôr* ‘kirkkaus’), jossa ensimmäinen kirjain א Alef kuvaa ‘voimaa’, sen merkitys on sekä ‘härkä’ että ‘tuhat’, mutta sen numeroarvo on yksi, näin se kuvaa myös ensimmäistä ollen niin ikään heprean aakkosten ensimmäinen kirjain.

Syntiinlankeemuksen jälkeen HERRA Jumala teki Adamille ja Havvalle puvut nahasta (hepreaksi עֹר – *ʿôr* ‘nahka’). Huomaa kuinka sanoilla ‘kirkkaus’ ja ‘nahka’ on hepreassa vain yhden kirjaimen ero, vain ensimmäinen kirjain erottaa ne toisistaan. Nahka-sanana ensimmäisen kirjaimen, ע *ʿAjin*, merkitys on ‘silmä’ ja sen lukuarvo on 70. Näin syntiinlankeemuksessa ihminen menetti kirkkauden ruumiinsa ja voimansa, samalla hänen silmänsä avautuivat näkemään hyvän ja pahan (1. Moos. 3:7), ja hän sai puvukseen nahan (1. Moos. 3:21). Sitten HERRA Jumala karkotti ihmiset Edenin puutarhasta (1. Moos. 3:24), he joutuivat luopumaan *Jetsirasta*, muovaamisen maailmasta, ja siirtymään *ʿAsijjaan*, tekemisen maailmaan. Juutalaisen tradition mukaan HERRAN Jumalan tekemään ihmisen nahkapukuun tuli syntiinlankeemuksen merkinä miehelle esinahka ja naiselle immenkalvo. Raamatussa alastomuuteen, esinahkaan ja ympärileikkaamattomuuteen liittyy aina häpeää (esim. Joos. 5:9, Tuom. 14:3, 15:18, 1. Sam. 17:26, 31:4, Jes. 52:1, Apt. 11:3), ihmisethän häpesivät toisiaan huomattaessaan olevansa alasti! (1. Moos. 3:7).

Hebreankielessä myös yksittäiset kirjaimet puhuvat sanojen lailla, niin kuin edellä olemme huomanneet. Myös kirjainten lukuarvot puhuvat ja todistavat omalla tavallaan. Esimerkiksi sanan ‘käärme’ (נָחָשׁ – *nāḥāš*) lukuarvo on 358, samoin sanan ‘voideltu’, ‘Messias’ (מָשִׁיחַ – *māšīaḥ*) lukuarvo on 358. Raamatussa käärme edustaa syntiä ja synnin seurausta, kuolemaa (esim. 4. Moos. 21:4-9). Jumala teki Ješuan synniksi – ‘käärmeeksi’ – meidän tähtemme (2. Kor. 5:21), tämänhän Ješua itse todisti meille (esim. Joh. 3:14-15).

Jos vähennämme hepreankielen nahka-sanana ensimmäisen kirjaimen lukuarvosta (ע = 70) kirkkaus-sanana ensimmäisen kirjaimen lukuarvon (א = 1), saamme tulokseksi luvun 69. Hebreankielessä lukua 69 merkitään kirjaimilla ס *Samek* ja ט *Tet*, siis סט. *Samekin* merkitys on ‘tuki’ ja sen juuriverbin merkitys on ‘tukeutua’, *Tetin* merkitys on ‘käärme’. Näin ensimmäiset ihmiset tukeutuivat käärmeen neuvon, mikä johti syntiinlankeemukseen ja sen seurauksiin.

YMPÄRILEIKKAUKSEN MERKITYS

Herra leikkasi ympärileikkauksen liiton Avramin (אַבְרָם – *avrâm* ‘korkea isä’) kanssa (1. Moos. 17) ja muutti hänen nimensä Avrahamiksi (אַבְרָהָם – *avrāhâm* ‘paljouden isä’). Herra sanoi Avramille: **“Minä olen Kaikkiriittävä Jumala (אֱלֹהֵי שְׂרַי – *él šaddáj*), vaella Minun kasvojeni edessä ja ole nuhteeton”** (1. Moos. 17:1). Tässä nuhteettomuus tarkoittaa lihan nuhteettomuutta – ympärileikkauksista, synnin häpeän merkin poistamista nuhteettoman vaelluksen osoitukseksi. Näin Avraham sai ympärileikkauksen liiton merkiksi nuhteettomasta uskonvaelluksestaan Herran kasvojen edessä. Uskon kautta hänet luettiin oikeamieliseksi (צַדִּיק – *šaddîq*), siis ‘vanhurskaaksi’ (Room. 4:11-12), eikä hänen syntejään enää muistettu.

Ympärileikkauksen liitto, niin kuin kaikki muutkin Jumalan leikkaamat liitot, on voimassa tänäkin päivänä, sillä Herra ei ole hylännyt kansaansa Israelia (esim. Room. 11). Mikään Raamatun Kirjoituksissa ei todista aiempien liittojen menettäneen asemaansa tai merkitystään Jumalan silmissä myöhempien liittojen astuessa voimaan, tämä pätee myös Uudessa liitossa Ješuan veressä. Herra leikkasi Uuden liiton Israelin ja Juudan kanssa (esim. Jer. 31:31-34), Ješua oli lähetetty vain Israelin kadonneiden lampaiden luo (Matt. 15:24).

Uudessa liitossa pakanoilla on kuitenkin uskon kautta Ješuaan mahdollisuus päästä Israelin siunauksista osallisiksi. Tästä Šaul Paulos kirjoittaa erittäin selkeästi Roomalaiskirjeen 11. luvussa. Pakanoiden ei tarvitse enää kääntyä ympärileikkauksen kautta juutalaisuuteen, jos he haluavat palvella Yhtä ja Ainoaa Jumalaa, Israelin Jumalaa. Pakanauskovan kohdalla sydämen ympärileikkaus riittää uskon kautta Ješuaan, mutta juutalaisilta ei otettu aiempia liittoja pois Uudessakaan liitossa. Tästä aiheesta olen kirjoittanut jo aiemmin kirjoituksen LYHYT TUTKIELMA GALATALAISKIRJEESTÄ. Jumalan liitot on lyhyesti esitelty kirjoituksessa KAIKKI JUMALAN LIITOT JA LUPAUKSET.

LOPUKSI

Jatkakaamme kilvoitusta uskon tiellä, sillä liha ja veri eivät peri iankaikkisuutta (1. Kor. 15:50). *Jetsiraan* pääsee vain se ‘*elämän henkäys*’ – ‘*elävä sielu*’, jonka HERRA Jumala puhalsi ihmisen sieraimiin (1. Moos. 2:7). Uskovan vaellus ja kilvoittelu sekä uskon kautta syntyneet rakkauden teot ovat tärkeitä, koska niistä saamme lopulta Herralta palkkamme, siis uudet vaatteemme – kirkkauden ruumiimme (Dan. 12:3, 1. Kor. 3:10-15, Jaak. 2:21-22, 2:26, Ilm. 19:8).

Uskon ja rakkauden tekoja emme kuitenkaan voi puristaa itsestämme, vaan ne tulevat meille kasvun kautta lahjana. Todellinen uskonkasvu on halua vaeltaa Ješuan yhteydessä Raamatun opetuksen mukaisesti Pyhän Hengen johdatuksessa. Todellinen nöyryys on sitä, että voi tehdä parannusta päivittäin niistä asioista, joista Herra muistuttaa, ja että voi myöntää olleensa väärässä ja muuttaa kantaansa Raamatun Sanan mukaiseksi, vaikka olisi ollut asiasta aiemmin eri mieltä tai opettanut toisin. Kaikki tämä näkyy elämässämme hyvänä hedelmänä suhteessa lähimmäisiimme: todellinen Jumalan rakastaminen näkyy meissä lähimmäistemme palvelemisena, heidän tarpeidensa huomioimisena.

Jumalan rakkauden mittari on juuri rakkautemme lähimmäistämme kohtaan, tämän Ješua tuo selvästi esille: **“Opettaja, mikä on Tooran suurin käsky?” Ješua vastasi hänelle: ‘Rakasta HERRAa Jumalaasi koko sydämelläsi, koko siellullasi ja kaikella ymmärrykselläsi. Tämä on suurin ja ensimmäinen käsky. Toinen tämän vertainen on: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin**

itseäsi. Näihin kahteen käskyyn sisältyy koko Toora ja profeetat.”” (Matt. 22:36-40).

PALAUTE

Luen mielelläni arviosi kirjoituksesta. Palautteen ja Raamatun Sanalla perustellun kritiikin voit lähettää sähköpostin välityksellä. Luen kaiken palautteen ja kritiikin arvioiden ne Sanan pohjalta rukouksessa, mutta vastaan vain rakentavaan palautteeseen. Kehitän tätä kirjoitusta jatkossa sen mukaan mitä Herraltani Ješualta saan, joten palautteesi saattaa vaikuttaa kirjoituksen sisältöön. Kiitos.

Johanan Ben-Israel

TÄRKEIMMÄT LÄHTEET

- <http://www.yashanet.com> (pääasiallinen lähde artikkeleista *Four Worlds of Existence* http://www.yashanet.com/studies/judaism101/sidebars/four_worlds.htm ja *Skins of Light and Flesh* <http://www.yashanet.com/studies/judaism101/sidebars/ohr.htm>)
- THE NEW STANDARD JEWISH ENCYCLOPEDIA. Editors: Cecil Roth & Geoffrey Wigoder. Massada Press, Jerusalem 1975. New, revised edition.
- Kashani, Reuben: ISRAELIN JUHLAT JA KULTTUURIPERINNE. Beracha-kustannus. Fram, Vaasa 1998.
- Kozodoy, Ruth: JUUTALAISET JUHLAPÄIVÄT. Opetushallitus, Helsinki 2001.
- מִן הַמָּקוֹר. FROM THE FOUNDATIONS. *A lexicon of Concepts in Judaism*. Karta, Jerusalem, Israel 1986. (Hepreankielinen).
- Newman, Yacov & Sivan Gavriel: JUDAISM A - Z. *Lexicon of terms and concepts*. Jerusalem, Israel 1980.
- Samuelson, Norbert M.: JEWISH PHILOSOPHY. *An Historical Introduction*. Continuum, Lontoo, Englanti 2003.
- Shechter, Yoseph: אוֹצֵר הַתְּלִמוֹד. A LEXICON OF THE TALMUD. Dvir, Lod, Israel 2001. (Hepreankielinen).